

ио празницийтѣ, тържищата, башитѣ и амфитеатра, работы обикновенни на древния животъ, нито само по обикновенитѣ образы на класическото роскошничество; повече веселіята и фантазията ни страститѣ, престъпленията, бѣдствията и злополучията, на които може бы причини или жертви сѫ были съживенитѣ отъ мене мъртвъци. Съка епоха на Свѣта, несполучно быва избрана, по мое мнѣніе, ако не са изследува драмата. Съ този начинъ открывать са множество истины по поетическата и по прозаическата часть на живота.

Колкото е трудно на оногосъ който описва древни спохи и противоположни на нашитѣ правы, да даде днесъ животъ и дѣйствие на лицата на повѣтствованията си, толкози повече е той длѣженъ да размисли главно какъ да надвие тѣзи затрудненія; защото туй е главниятъ елементъ на едно таквози списание, а като второстепенно иѣщо трѣба да гледа сѣко научно обработванье. Высшето изкуство на поезията изыска отъ поета двѣ иѣща: Първо да вдъхне животъ въ свойтѣ създанія, и второ да разсказва думитѣ и дѣлата имъ съгласно съ епохата имъ. Второто туй изкуство обѣщава може по-сполучни слѣдствия и повече усълужда читателитѣ, ако бѫде отървано отъ злоупотребленіето на забѣлѣжкитѣ и указанията. Романистъ, който често призовава на помощь историческитѣ источники, навлича на себе си подозрѣніе въ гордо превъзнасяніе за многоученіе и многознаніе-което докарва на читателитѣ отвращеніе. Този методъ служи да искачже научнитѣ си познанія, нежели за посненіе на предмета. Теоретическото познаванье на древнитѣ образы, което истича отъ сериозното изучванье на паметницитѣ на древностъ-та, съставя преимущество и способность на Романиста, а схоластичеството е отвратително ако и да владѣе способность. Днесъ никой, който познава добре до какво съвършенство достигна романътъ, какво е досто-лѣпіето и каква силата на страститѣ му, какъ той постепенно състредоточи около себе си сичкитѣ клоневе на словесността, исторіята, философията, политиката, колко гармонически са свързва съ поезията и по самата истинност на изображеніята, никой, казвамъ, който е на този умъ, не ще помисли да уничижи природата, като я низвежда до схоластическото тѣславіе, по напротивъ въздига наукѣтѣ въ твореніето си и не го подлага на схоластичеството.

Колкото са отиася до разговора на лицата, азъ отбѣгнхъ съ голѣмо вниманіе жалостното заблужденіе на днешнитѣ спасатели, които смилиха да введатъ въ романитѣ си лица отъ класическитѣ времена. Общо, тѣ са мѫчатъ да говорятъ като отъ треножникъ, да подражаватъ официалността на студенитѣ и учителски фразы, които